

צ'בזטי מזהר"ן

קמא

דף קג:

עם

ביאור חברותא
ללימוד בעיון

תזרה קלה

אמר שהמתמיד בלימוד ספרו יהיה נעשה איש כשר באמת
ובעל מה גדול כי יש בה עמקות נוראה שאין בשום ספר
(ה"מ שמו שמה)

משלי כה (כב) כי יקלמם אתה הנה על ראשו ויקלם ישלם לך:

תורה קלו

תהלים קיט (כו) חלקי יקלם אמרתי לשמר דבריך: איוב לא (ב) ומה חלק אלוה מבעל ונתלת שני מפרטים:

תורה קלה

תהלים כו (ח) לך אמר לבי בקשו פני את פניך יקלם אבקשו:

תהלים עג (כו) פלה שארי ילקבי צור לקבי יחלקו אלהים לעולם:

תהלים כד (ד) נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה:

תהלים קט (כב) כי עני ואביון אגבי ולבי קלל דברי:

תורה קלט

תהלים פה (יד) צדק לפני יונתן וישם לדרך פעמיו:

משלי ה (ה) רגליה ירודת שיעיה נח (ג) אם תשוב משבת רגלך עשות תפצית ביום קרשי וקראת לשבת עגב לקדוש יתה מכבד וכתבתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דברי:

תהלים קיט (עב) מען לשוני אמרתך כי כל מצותיך יקלם:

תורה קמ

איוב לו (ו) ביד כל אדם יתתום לדעת כל אנשי מעשהו:

קהלת יב (ג) סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל הקדש:

תורה קמא

דברים נצבים ל (ו) וקל יתה אלהיך את לבבך ואת לבב וצדק לאהבה את יתה אלהיך בכל לבבך ויכל נפשך ליתען תמיד:

להיות שחבירו יחזור בו ולא יהי' שוב מחלוקת, או שיהי' לו מפלה. כי יוכל להיות שגחלים אתה חותה על ראשו [א] בזה שאתה מעלהו לכף זכות. וזהו הוי דן את כל אדם לכף זכות, דן דייקא, כי הוא בחי' דין ומשפט ממש. כי ידוע שקודם שעולין לאיזה מדריגה, דנין את האדם [ב]. וע"כ בזה שאתה דן אותו לכף זכות, ואתה מעלהו למדריגה יותר גבוה, דנין אותו, וכפי שיצא המשפט כן יקום:

קלז [א] (תהלים קיט) **ה' אמרתי לשמור דבריך**. היינו שהחלק אלקי מבעל [ב] שיש לי, אומר לי ומלמד אותי לשמור

דבריך:

קלח [א] (שם כז) **לך אמר לבי בקשו פני** בשליחותך.

כי עיקר האלקות בלב, כמ"ש (שם עג) **צור לבבי** כמבואר אצלנו כמ"א [א]. ומי שהוא **בר לבב** [ב] בבחי' ולבי הלל **בקרבי** (שם קט), יוכל לידע עתידות ע"י מה שהלב אומר לו שהוא דברי ה' ממש. וזהו **לך אמר לבי בקשו פני** לך בשליחותך כנ"ל. כי מה שהלב אומר הם דברי ה' ממש כנ"ל והבן [א]:

קלט [א] (תהלים פה) **צדק לפניו יחלך וישם לדרך פעמיו**.

כי יקרא דשבתא הוא, כי בחול שיש שלימת החיצונים, כשאדם עושה מצוה, אזי יונקת הקליפה מהרגלין של המצוה כי כל מצוה היא קומה שלימה. ואזי אין להמצוה ההוא בחי' רגלין לעלות בהם ולילך לפני הקב"ה. כי הקליפ' לקחה הרגלין מן (בבחי' [א] רגלי יורדות מות). וכשבא שבת ונתבטל שלימת החיצונים, אזי עולים הרגלין מהמצוה שהיו בתוך החיצונים כחול שינקו מהם, ואזי עולה המצוה והולכת לפני הקב"ה. וזהו (ישע"י נח) **אם תשיב משבת רגליך** שע"י שבת תשיב ותחזור הרגלין להוציאם מבין החיצונים. ואזי עולה המצוה והולכת לפני הקב"ה, והקב"ה משתעשע בה אף אם נעשית ע"י קמן שבקמנים, ובלי כוונה ושלימות הראוי להמצוה, עכ"ז יש לקב"ה תענוג גדול מהמצוה. כמו האב שיש לו תענוג גדול כשבנו מתחיל להלוך, אף שאינו הולך כראוי, עכ"ז משתעשע מאד ממנו, כך הקב"ה משתעשע מאד מכל א' מישראל כשעושה מצוה. והנה החולך במדבר במקום שאין דרך אינו יכול לעשות דרך כבושה ע"י פעמי רגליו, כ"א כשילך הרבה. והמצוה נקראים צדק, כמ"ש (תהלים קיט) **כל מצותיך צדק**. וזהו [א] **צדק לפניו יחלך**, כשהמצוה הולכת לפני הקב"ה. **אזי וישם לדרך פעמיו** הקב"ה עושה מפעמי רגליו, דרך, שהוא נאמר על דרך שהוא כבושה לרכים. כי מחמת גודל התענוגים והשעשועים שיש להקב"ה מהמצוה, עושה מפעמי רגליו דרך כבושה. וזהו **וישם לדרך פעמיו**. [ב] (ע"י ענין זה לקמן [א] רע"ז) באריכות):

קמ [א] (איוב לו) **ביד כל אדם יתתום לדעת כל אנשי מעשהו**. כי הצדיק בעצמו א"א להשיגו [א], כי אין בו שום תפיסה, כי הוא למעלה משכלו [א]. רק ע"י אנשיו המקורבין אליו יוכל להבין מעלת הצדיק. כי ע"י שרואין אנשיו שהם אנשי מעשה יראים ושלימים, ובהם יש להם תפיסה והשגה, כי העולם אינם רחוקים עדיין מהם כ"כ כמו מהצדיק בעצמו, על כן מי שרוצה האמת, אפשר לו לידע מעלת הצדיק על ידי

אנשיו. וזהו כמו משל החותם, שהכתב החקוק עליו א"א לקרותו, מחמת שהאותיות בחיפך. רק ע"י שמכין ומציירין החותם על שעוה, רואים האותיות והציוורים החקוקים על החותם, ומבינים כתב החותם. וזהו **וביד כל אדם יתתום** הצדיק נקרא כל אדם, כמ"ש (קהלת יב) **פי זה כל האדם** [א]. וזה **לדעת כל אנשי מעשהו**, ע"י אנשי מעשה של הצדיק [א], תוכל לידע אותו, כמשל החותם כנ"ל. וגם הצדיק הוא בחי' חותם, כ"ש [א] וצאצאיו חתם ב"אות ברית קודש, וצדיק הוא מאן דנטר ברית [א]:

קמא [א] **אם** יזכה שירגיש באמת כאב הטאוו, היינו כשימול את ערלת לבבו. כי כל זמן שלבו ערל ואטום, א"א לו להרגיש באמת, רק כשימול את ערלת לבבו, ויהיה לו הלל בלב, ואזי ירגיש לבבו באמת גודל כאבו, ויצטער ויתחרט באמת. ואזי מגודל החרטה, ירגישו גם כל הלכבות של כל הטיפות שנמשכו ממנו, ולכל מקום שנמשכו, ירגישו שם במקום שהם, הן אותם שנמשכו ממנו ונתהוו מהם בניו ממיין בני אדם, והן אותם שנמשכו ממנו למקום אחר ח"ו, וגם שם יש להם לב ושאר איברים. ואזי כשימול את לבבו, וירגיש לבבו גודל כאבו, ויתחיל להצטער ולהתחרט באמת, אזי ירגישו שם כל הלכבות של הטיפות, ויתודע להם האמת היאך הם מוטלים במקום שנופות בשאל תחתית. כי מתחילה נדמה להם שטוב להם, כי הן מוזיקי עלמא. רק אח"כ כשנימול לבבם, ע"י שנימול לבב אביהם, אזי מרגישים היכן הם, ומתחילין לקונן ולהצטער, ונעשה שם רעיש גדול ביניהם. וזהו (דברי' ל) **ומל ה' אליך את לבבך, ואת לבב זרעך**, היינו כשימול ה' את לבבו, ימול גם לבב זרעו. ולהיכן שנמשך הזרע, הן למיין בני אדם, אזי מחויבים בניו שירגישו ג"כ הרהור תשובה על ידי שנימול לבב אביהם. וכן אם נמשך למקום אחר ח"ו, אזי ימולו שם הלכבות וירגישו כנ"ל: והזמן המסוגל לזה הוא חודש אלול, כי **אלול ר"ת את לבבך ואת לבב**, היינו שימול ה' את לבבו ואת לבב סתם התלוי בו, להיכן שנמשך כנ"ל. היינו הלב של הטיפות לאיזה מקום שנמשכו, אם שנמשכו ונתהוו מהם בניו מין בני אדם, והן שנמשכו ח"ו למקום אחר, וגם הם בניו, והם תלויים בו. וע"כ כשנפטר האדם הם הולכים אחר המטה ומקוננים עליו כמו בניו ממש ממיין אדם, אך שזה שהם הולכים ומקוננים אחריו הוא לו לבזיון ולהרפה גדולה, רחמנא ליצלן ר"ל מעונשים הללו כידוע [א]:

קמב [א] **מי** שא"א לו ללמוד כלל, כגון שהוא ע"ה, או שאין לו שום ספר, או שהוא כמדבר, רק שלבו בוער בו ונכסף מאד ללמוד ולעבוד את ה', אזי מה שהלב הומד ללמוד, זה בעצמו הוא בחי' לימוד מתוך הספר. כי נמצאו בעולם שני צדיקי שמדברין זה לזה, והם ברחוק מקום זה מזה כמה מאות פרסאות. היינו שזה הצדיק מקשה קושיא בתורה, והצדיק השני שם במקומו, ואומר דבר שהוא תירוץ על הקושיא של הצדיק הא' [א] וכן לפעמי' זה מקשה וזה מקשה, והקושיא של האחד הוא תירוץ על קושיא של חבירו, וע"י זה נדברין זה

* משלי כה
^ עיין שמות רבה ב' ג' ותנחומא שמות ז' אין הקב"ה נותן גדולה לאדם אא"כ בודקהו דבר קטן ועיין דברי סופרים אות ז' (ל' צדוק הכהן) דלאו דווקא גדולה ותנשאות אלא כל מעלה ומדריגה.
^ בתרלז - קיים (בתקפא ברגז - ו' מחוק בתקלו ונדאה שהיא)
^ לא ידוע מתי והיכן נאמרה
^ בתקפא - (תהלים ז') ובתשכס תוקן
^ מתרצו - כשהאדם
^ בדפרי' ותלד - ההוא, ומתלד - ההיא
^ מוהר"ת בתקפא
^ משלי ה'
^ תהלים פה יד
^ בדפרי' יש כאן נקודותים ואחריהו המשך חז"ל - וכן כתוב בוה"ק זכאה חולקיה מאן דזכי ליקרא דשבתא כו' כתיב אלי יצא

הכוונת תפילין דרוש ה' מוחין דנוקבא הם חותם הנתתם בה ממוחין דו"א. ויזעו עלקים וכנסת קטלל כתי' קב"ה וסכנתיה כתי' ז"ל וטק.
^ בברכה שמברכים על הכוס אחרי ברית מילה
^ בדפרי' ותלד - באות, ומתלד - באות (כלשון חז"ל בברכה שאחרי המילה)
^ וזהו נח דף נט:
^ תורה זו נאמרה בראש חדש אלול לא ידוע באיזה שנה והיכן ועיין חיי מוהר"ן סימן לט
^ שבט מוסר פרק כו בשם השלח"ק.
^ חמדת הימים לרבי יעקב ישראל אלגזי שובבים פ"א. ספר דרך משה (לרבי משה

יצחק בן אליעזר ממונקשט) יום שמיני. גשר החיים פרק יב אות ג'. עיין זוהר ח"א ריש: וח"ב קב: ורסו: ועיין של"ה הק' מסכת פסחים דף ה. ובספר קרבן שבת (לרבי בצלאל מקוברין) פרק שביעי.
^ לא ידוע מתי והיכן נאמרה
^ עיין קיצור לקוטי מוהר"ן השלם בתוספת ומילואים לסימן קמב

מאמר לך אמר לבי

מספה"ק ליקוטי מוהר"ן

זמן ומקום אמירת התורה
לא ידוע

פתיחה

רבנו מבאר כאן את הפסוק בתהלים כז "לך אמר לבי בקשו פני את פניך ה' אבקש" על פי רש"י ש"לך אמר לבי" הפירוש בשליחותך, שדוד אומר להקב"ה בשליחותך אמר לי לבי לבקש את פניך, על כן את פניך ה' אבקש, ועי"ז זכה דוד ללבי חלל בקרבי, ואזי האלוקות שבלבבו גילתה לו עתידות. דהיינו ע"י שהרגתי את יצה"ר הגשמי נעשיתי בר לבב, דהיינו שגם אין מונע מצד החלל השמאלי שבלב ואזי האלוקות שבחלל הימני מגלה לי עתידות במחשבות הלב והרגשות הלב במה שיהיה בעתיד.

קושיות

- א. בקשו פני – צ"ע מדוע צריך לבקש פניו הרי כשאני פונה אליו ממילא גם הוא פונה אלי. ונראה שאנו מבקשים שיהיה לנו יראת שמים ונצליח להתגבר על הפניות ולזכות להסתכלות רק אליו וצפיה רק ממנו. ואין להקשות מברכות לג. שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, שהרי אמרו חז"ל ביומא לח: הבא ליטהר מסייעין אותו. ואמרו במכות י: בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו (כמבואר במהרש"א ברכות י.). ועיין ע"ז דף ה: שמשוה רבנו אמר לישראל שהם כפוי טובה על שלא בקשו מהקב"ה יראת שמים. והקשה המהרש"א מברכות לג. שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים. ותוך שכמה כתובים מבואר בהם שהקב"ה יכול להטות לב בני"א לטובה.
- ב. מי שהוא בר לבב אזי דברי לבו הם דברי ה' ממש ויוכל לידע עתידות – ראה כעין זה בתורה קנו אבל שם מובן שהכוונה ששיחתו בינו לבין קונו קולחת ותפילתו שגורה בפיו מה' ית'. אבל כאן שהתכלית לידע עתידות צ"ע מה התועלת בזה? הרי אדרבה "תמים תהיה עם ה' אלקיך" (דברים יח ג), ופרש"י – התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו: אבל עי"ש רמב"ן² שדווקא מהנזכרים שפסוק שלפני כן דהיינו קוסם קסמים, מעונן, מנחש/י, מכשף, חובר חבר, ושואל באוב, וידעוני, ודורש אל המתים, מהם לא תבקש לדעת עתידות, אבל מהנביאים ואורים תומים כן תבקש. וכמ"ש שם בהמשך נביא מקרבך מאחריך כמוני יקים לך ה' אלקיך אליו תשמעון.

תורה קלח [י]

דוד המלך אומר (שם תהלים פרק כז)¹ **לך אמר לבי בקשו פני א"א** לומר כפשוטו שדוד המלך אומר להקב"ה הלב שלי אומר לך שתבקש את פני, על כן **פרש"י בשליחותך** דהיינו להפך, שהלב שלי בשליחותך אומר לי בשמך בקשו פני.

¹ ב"ד אדר ב' תשפ"ד ירושלים

² רמב"ן (דברים יח ג) – וטעם תמים תהיה עם ה' אלהיך שנייחד לבבנו אליו לבדו, ונאמין שהוא לבדו עושה כל והוא היודע אמתת כל עתיד, וממנו לבדו נדרוש העתידות, מנביאיו או מאנשי חסידי רצוני לומר אורים ותומים ולא נדרוש מהוברי שמים ולא מזולתם, וכו'... עי"ש.

³ עיין שם רמב"ן על פסוק ט' – והזכיר בפרט, מעונן והוא היודע בעננים, ומנחש הוא המביט בעופות בכנפיהם או בצפצוף, כענין שכתוב (קהלת י ב) כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר והוא לשון נגור מלשון חשתי ולא התמהמהתי (תהלים קיט ט), שכל מה שימהר להודיע בעתיד קודם היותו יקרא נחש, כלומר נחיש ונקדים לדעת ואמר הכתוב כי תועבת ה' כל עושה אלה, ולא אמר "עושה כל אלה", כי הכתוב ידבר על רובם, כי המעונן והמנחש אינה תועבה ולא הוריש הכנענים בעבורם, כי כל בני אדם יתאו לדעת עתידות למו ומתעסקין בהכמות רבות כאלה לדעתם:

⁴ לא ידוע מתי והיכן נאמרה

⁵ תהילים פרק כז (ח) לך אמר לבי בקשו פני את פניך ידוד אבקש:

רש"י (ח) לך אמר לבי בקשו פני – בשבילך בשליחותך אומר (לי) לבי בקשו כלכם ישראל את פני ואני שומע לו, את פניך ה' אבקש. לך – כמו (איוב ל"ג) הן אני כפף לאל, במקומו, אם לאל תריבון (איוב י"ג), במקומו, אף כאן לך אמר לבי במקומו בא אלי לבי לומר כן:

מצודות דוד (ח) לך – בשליחותך אומר לי לבי בקשו פני וכן אעשה כי את פניך ה' אבקש:

⁶ מתרו - פירש"י

כי הקב"ה רוצה שנהיה תמיד פונים רק אליו, ועי"ז גם הוא יוכל להיות תמיד פונה אלינו. על כן ה' ית' שולח בלבנו הרגשה/ו' והרהורים שהוא מבקש את פנינו, והלב נעשה שליח ה' לומר לדעת שלנו, ועי" הדעת שמאיר למדות, הבקשה מתקבלת ויוצאת לפועל.

תיבת בקשו יש לה שני פירושים לבקש לשון לחפש ולבקש בפיו, ובאמת בעצם החיפוש אנו כבר פונים אליו, ועי"ז גם הוא פונה אלינו/ח, אבל השלימות היא שגם נבקש בפה (דהיינו להוציא את הכסופים בדיבור/ט). הכלל הוא שכל מה שאנו מקבלים מה' ית', בלי אתערותא דלתתא אמיתית דהיינו בבחי' עיני כל אילך ישברו, הכל הוא שפע שנשפע אלינו בבחי' אחר, כמו מי שזורק לאחוריו בלא הארת פנים, ועל כן כל תפילותינו הן לזכות להארת פנים, דהיינו שיפנה פניו אלינו/ו, והתפילה אליו ית' זה בעצמו שאנו פונים אליו ולא לכח אחר, בזה לבד ממילא בבחי' ה' צילך הוא ית' גם פונה אלינו, אלא שאנו מבקשים גם בפה, כי הרצון לבד לא מספיק אלא צריך להוציא את הרצון בפה בבקשה דייקא.

וכשאדם זוכה תמיד להיות מבקש פני ה' בבחי' עיני כל אליך ישברו, נמצא תמיד מכניע את יצר לבו, עד שהורג/כא, אותו, ואזי נעשה לבו חלל בקרבו, וכשאין בלב מונע מצד החלל השמאלי אזי מתגבר האלוקות שבחלל הימני בהרגשת כסופים להקב"ה ומתמלא בהרהורים קדושים ששולח ה' ית' בלבנו.

ומבאר רבנו מה הכוונה שהלב הוא שליח ה', **כי עיקר האלקות בלב, כמ"ש (שם עג) צור לבבי כמבואר אצלנו במ"א** בתורה מט [ב/ו] שהרגשת האלוקות בלב היא בבחי' אין סוף, והלב הוא המצמצם עי" יצר הטוב, את האור ועושה לו מדה עי" מחשבות טובות.

¹ בתורה נד' רבנו אומר שהקב"ה תמיד שולח לנו רמזים שנפנה אליו אבל כאן שמדובר בלב שאין לו שכל אלא רק הרגשה הכוונה שמאיר לנו אור גדול בבחי' מקיף שרק הלב מרגיש אותו.

תורה נד אות ב' – וכל יום יש בו מחשבה דבור ומעשה, והקדוש ברוך הוא מצמצם אלקותו מאין סוף עד אין תכלית. עד נקדת המרכון של עולם הגשמי שעומד עליו, ומזמין לו לכל אדם מחשבה דבור ומעשה, לפי היום ולפי האדם ולפי המקום. ומלביש לו זואת המחשבה דבור ומעשה שמוזמן לו רמזים כדי לקרבו לעבודתו.

² השל"ה הקדוש בספרו שני לוחות הברית – תולדות אדם – השער הגדול אות (שון ובמקראש (ספר והזהיר משפטים מג): אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, לך אמר להם לישאל בי שמי אהיה אשר אהיה (שמות ג, יד), מהו אהיה אשר אהיה/ כשם שאתה הוה עמי, כך אני הוה עמך. וכן אמר דוד (תהלים קכא, ה) ה' צלף על יד ימינך/ מהו ה' צלף/ כצלף. מה צלף אם אתה משחק לו הוא משחק לך, ואם אתה בוכה לו הוא בוכה כנגדך, ואם אתה מראה לו פנים ועומות או מסברות, אף הוא נותן לך כף, אף הקדוש ברוך הוא צלף, כשם שאתה הוה עמו, כך הוא הוה עמך, עד כאן. הנה הוא על דרך מה שכתבתי, כי העליונים מתעוררים כפי התעוררות התחתונים. ולזה דמו העליונים אצל התחתונים, כדמיון הצל אצל הצורה, להיותם מתיחסים ונערכים זה עם זה, ולכך יעורר הצל, כפי מה שתעורר הצורה, כך כפי הפעולות אשר יעוררו התחתונים, כפיהם יעוררו העליונים, טובות או רעות. והוא אמרם ואם אתה מראה לו פנים ועומות או מסברות/ כו', והוא אמרם גם כן כשם שאתה הוה עמי/ כו', וכל זה הוא מצד היחס והדמיון אשר ביניהם, ולכן ישמעו ויענו העליונים אל התחתונים, והוא שיפתח המקור העליון וירד שפע הברכה והאור:

³ עיין תורה לא אות וזו ודע שלא די לאדם בהשתוקקות בלב בלבד, כי צריך האדם להוציא בשפתיו פסופיו, ועל זה נסדר סדר התפלות. כי על ידי השתוקקות בלב, נעשה נפש ונקדות בכח. וכשמוציא את תשוקתו בפיו, אזי נעשה הנפש בפועל. כי עקר מוציא הנפש היא מפיו, בבחינת (שיר השירים ה'): "נפשי יצאה בדברו". ובשביל זה "תורה יבקשו מפייהו", "מפייהו" דיקא. וגם תרגומו של (בראשית ב'): "ויהי האדם לנפש חיה", תרגומו: "לרוח ממללא", כי עקר הנפש מהדבור:

⁴ ראה תורה ב' אות ו' – וזה שאמר רבה בר בר חנה: חזינו להאי פורא וכו', כי בגלותנו, כביכול, הקדוש ברוך הוא בהסתרת פנים, כמו שכתוב (תהלים ל): "הסתרת פניך", שהוא בחינות רחמים, ופנה ערף שהוא בחינות דין. וכל תפלותינו ובקשתנו, על זה שפנה ערף אלינו, שיחזר את פניו, כמו שכתוב (שם פ"ו): "פנה אלי". וכמו שכתוב (במדבר ו): "יאר ה' פניו":

⁵ בגמרא לקמן ירושלמי ברכות ובב"ב יז מבואר שדוד הרג את היצה"ר. אבל בתורה ו' אות ב' משמע שאדם לא יכול להרוג את יצרו אי"ע עי" שמכניע אותו בקביעות אזי הקב"ה מפיל לו חללים והורגו. זה לשונו שם – ותקון לזה, שיהפך דם לדם, שיהיה מן השומעים חרפתם ואינם משיבים, ולא ידקדק על בזיון כבודו. וכשמקים דם לה/ אז הקדוש ברוך הוא מפיל לו חללים חללים, כמו שכתוב (תהלים ל"ז): "דום לה' והתחולל לו והוא יפיל לך חללים", (כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה, גטין ז), הינו: "ולבי חלל בקרבי" (תהלים ק"ט), הינו על ידי זה נתמעט הדם שבחלל השמאלי, וזה בחינת זביחת היצר הרע, ועל ידי זה זוכה לכבוד אלקי, כמו שכתוב (שם נ): "זבח תודה יכבדני", ודרשו חכמינו, זכרונם לברכה (סנהדרין מג): על זביחת היצר הרע:

⁶ * לעיל בס"ח ט

⁷ תורה מט אות [א] כי קדם הבריאה היה אור הקדוש ברוך הוא אין סוף. ורצה הקדוש ברוך הוא שיתגלה מלכותו, ואין מלך בלא עם, והצריך לברא בני אדם, שיקבלו על מלכותו. והתגלות מלכותו אי אפשר להשיג אלא על ידי המדות, שעל ידי המדות משיגין אלקותו, ויודעין שיש אדון מושל ומנהיג. וצמצם את האור אין סוף לצדדין, ונשאר חלל פניו. ובתוף החלל הפניו, ברא העולמות (כמבאר ב"עין חיים" בתחלתו בהיכל א' ענף ג'), והן הן מדותיו: והלב הוא היצר של המדות, הינו החכמה שבלב, כמו שכתוב (שמות ל"א): "ויבל כל חכם לב" וכו', ועקר היצירה היתה בחכמה, כמו שכתוב (תהלים ק"ד): "כלם בחכמה עשית". נמצא שהלב הוא היצר, כמו שכתוב (שם ע"ג): "צור לבבי". ואית היצירה לטב ולביש, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ברכות ס"א): "וייצר" בשני יודין וכו'. והם שני יצרי, יצר טוב ויצר הרע. הינו מחשבות טובות, הם יצר טוב, ומחשבות רעות, הם יצר הרע. כי עקר היצרים, הם המחשבות וההכמות שבלב, כמו שכתוב (בראשית ו'): "כי יצר מחשבות לבו" וכו'. וכשאדם חושב במחשבות רעות, הוא מטמטם את החלל של הבריאה, ששם התגלות המדות. כי הלב הוא צור העולמים, הינו צור המדות. כי לפי אור להביות הלב של איש הישראלי, אי אפשר להתגלות מהמדות. כי אור להביותו, הוא עד אין סוף, הינו אין סוף ואין תכלית לתשוקתו: וצריך לצמצם ההתלהבות, כדי שישאר בלב חלל, כמו שכתוב (תהלים ק"ט): "ולבי חלל בקרבי". ועל ידי הצמצום של ההתלהבות, יוכל לבוא להתגלות מהמדות, הינו לעבד את השם יתברך בהדרגה

הביאור בזה כי אלוקות היא אור גדול שאין לו תפיסה במהלכי שכל אלא הוא מקיף את השכל מבחוץ, לכן אינו במח, אלא בהרגשת הלב, ועי"ש שלב של איש ישראלי הוא מלא הרגשת אלוקות עד אין סוף, כי איש ישראל נוטריקון ישר א-ל, ליבו פונה תמיד אל ה' ית' וע"י הכנת הלב הוא מתמלא מהארת הנשמה לרוח שבלב אור נפלא של אין סוף אלוקותו ית'.

ומי שהוא בר לבב [י"ד/ט"ו] דהיינו שהרג את היצה"ר הגשמי/ט"ו בבחי' ולבי חלל בקרבי (שם קט)/י"ו, יוכל לידע עתידות/י"ח ע"י מה שהלב אומר לו שהוא י"ד דברי ה' ממש. ראה תורה מט הנ"ל שמחשבות טובות הן יצר הטוב, ומחשבות רעות יצה"ר, נמצא מי שבלבו חלל בקרבו, אין לו מחשבות רעות אלא רק טובות, ואזי הן דברי ה' ממש שבהן הקב"ה מגלה לו עתידות.

וזוהו לך אמר לבי בקשו פני לך בשליחותך כנ"ל. כי מה שהלב אומר הם דברי ה' ממש כנ"ל והבן : [י]

ראה כעין זה בתורה קנו – לב טהור ברא לי וכו' (תהלים נ"א). פי מה שמדברים בינו לבין קונו, הוא בחינת רוח הקדש. ודוד המלך, עליו השלום, שהיה מעלתו גדולה מאד, יסד מזה ספר תהלים. וכן כל אחד לפי בחינתו הוא בחינת רוח הקדש, כמו שכתוב (תהלים כ"ז): "לך אמר לבי", כמו שפרש רש"י: "לך בשבילך ובשליחותך", "אמר לי לבי". שכל הדברים שהלב אומר, הם דברי השם יתברך ממש, והוא בחינת רוח הקדש.

עד כאן חברותא לתורה קלח

ובמדה. ומחשבות טובות שבלב, הן יצרין טבין. שעל ידן נתגלין פעולות ומדות טובות, והינו יצירה לטב. וכשחושב מחשבות רעות, הוא מטמטם הלב, בבחינת ערלת לב. ומקלקל את הבריאה, והינו החכמה שבלב. פי היצר הרע הוא טפשות הלב, כמו שכתוב (דברים י'): "ומלתם את ערלת לבבכם", ותרגמו: "ית טפשות לבבון". וטפשות, הוא קלקול הבריאה, שהיא על ידי החכמה:

⁷ תהלים כד ד'

¹⁰ תהילים פרק כד (ג) מי יעלה בהר ידוד ומי יקום במקום קדשו: (ד) נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה:

החיד"א יוסף תהלות – ....ומ"מ לדינא שבועת הר סיני עיקר ולכן הש"ס תמיד אומר מושבע ועומד מהר סיני. וזה רמז נקי כפים על הגוף ובר לבב ידיעה ושכלות הלב דהוא מהנשמה אשר לא נשא לשוא נפשו בהר סיני דהיה הנפש יחידה ולא נשבע למרמה בבטן אמו בהיותו בגוף ונפש. לכן ישא ברכה מאת ה' כנגד אשר לא נשא לשוא נפשו וצדקה וכו' כנגד לא נשבע:

עוד שם – ....וז"ש ובר לבב דעשה היצה"ר טוב וזהו לבב דייקא על דרך שדרשו בירושלמי פ"ט דברכות ומצאת את לבבו שעשה היצה"ר טוב. ומאחר שהוא בר לבב שעשה היצה"ר טוב, ריח נור יצר עריות לא עדת ביה ומכ"ש שלא חטא דודאי הוא דבר קשה לרוב בני אדם לפרוע מהעריות אמנם כופין את יצרם ואינם חוטאים אלא המיעוט. ובהכי ל"ק מה שהקשה הרב תי"ט על הרמב"ם והטור וכמו שכתבתי בענייניו בספרי וז"ל ברכי יוסף א"ה סי' כ"ה ע"ש וזה שלא יש לו יצה"ר משומר ובא אף ממחשבת חטא:

¹¹ כמבואר בתורה עב – פי יש פמה בחינות ביצר הרע. פי יש בני אדם נמוכים מגשמיים, שהיצר הרע שלהם הוא גם כן יצר הרע נמוך ומגשמי. והרב, היצר הרע שלהם הם הדימים בעצמם, והינו הדים שבחלל השמאלי, שהוא בתקפו. ועקר בלבולים שלהם, מעכירת ומבלבול הדימים. ובאמת מי שיש לו דעת צח כל שהוא, היצר הרע הזה, הוא אצלו טעות גדול ושגועון, ואין צריך שום התגברות לנצח אותו. ואפלו מה שחושב בעיני ההמוני לנסיח גדול, כגון הנסיון של תאות נאוף, הוא אצלו טעות, ולא נחשב לו לשום נסיון כלל (א). פי מי שיש לו שום דעת, וידע מעט מגדלת אדונו הבורא יתברך שמו, כמה שכתוב (תהלים קל"ה): "כי אני ידעתי כי גדול ה' ואדונינו מכל אלהים". ואי אפשר להסביר זה, לא בכתב ולא בעל פה (ב). פי גדלת השם יתברך הוא רק לכל חד לפנים מה דמשער בלבה, כמו שכתוב בזהר הקדוש (תירא ק"ג): "נודע בשערים בעלה", לכל חד לפנים מה דמשער בלבה. ומי שזוכה לשער לבבו את גדלת השם יתברך, בודאי אצל זה אינו נחשב שום דבר לנסיון, ואין צריך שום התגברות על זה: רק שיש בחינת יצר הרע, שהוא מלאך הקדוש, ואף על פי כן הוא יצר הרע, וצריך להתגבר ולהמלט מאד ממנו. והינו בחינות גבורות, בחינות דינים. וזה הבר דעת, יש לו זה היצר הרע הנ"ל, והינו גבורות ודינים. וצריך להתגבר עליו, ולהמתיק הדינים, שהיה רק בלו טוב. פי מי שנכלל במקום שצריך להכלל, והינו באין סוף, שם בלו טוב, ואין שם דין, חס ושלום. על כן צריך להיות בלו טוב, ולהמתיק כל הגבורות והדינים, שהם היצר הרע שלמעלה: ובה פגם דוד בבת שבע, פי בודאי חלילה לומר, שדוד חטא בגשמיית מחמת תאוה, חס ושלום, כי כבר אמר דוד בעצמו, "ולבי חלל בקרבי" (תהלים ק"ט), שהרג כבר את היצר הרע הגשמי בתכלית, והכניע הדים שבחלל השמאלי. ואף שאמר רבותינו, זכרונם לברכה (שבת נ"ו): "כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה וכו', אף על פי כן, אפלו זה הפגם הקטן והחטא קל שנעשה כמובא, גם זה בודאי לא היה, חס ושלום, מחמת תאוה, מחמת עכירת הדימים, חס ושלום, שמשם בא תאוה זו של נאוף. רק הפגם הקטן והחטא קל שנעשה כמובא, שלא המתיק היצר הרע שלמעלה, הינו הגבורות והדינים. וגם זה היה בדיקות גדול, כי ראוי היה בת שבע לדוד וכו'. וזה שנאמר בדרך (דברי הימים א כ"ב): "לא תבנה בית לשמי כי דימים רבים שפכת", הינו שלא המתיק הגבורות, על כן לא זכה לבנות הבית. ואף שמלחמת ה' נלחם, עם כל זה למעלה למעלה, בתכלית המעלה, במקום שצריך להכלל, הינו באין סוף, שם בלו טוב, וצריך להיות רק טוב בלי שום דינים כלל:

¹² ירושלמי ברכות פרק ט הלכה ה – אין לך חביב מכולם אלא פרוש אהבה כאברהם. אברהם אבינו עשה יצר הרע טוב דכתיב (נחמיה ט) ומצאת את לבבו נאמן לפניך. אמר רבי אחא והפסיד? אלא (שם) וכרות עמו הברית והחסד וגומר (כיון שבעצמו הפכו לטוב קבל שבר על מצוותיו גם אם ח"כ כאלו יש לו יצה"ר). אבל דוד לא היה יכול לעמוד בו, והרגו בלבבו, מאי טעמא (תהילים קט) ולבי חלל בקרבי.

בבא בתרא דף יז. שלשה לא שלט בהן יצר הרע אלו הן אברהם יצחק ויעקב דכתיב בהו בכל מכל כל ויש אומרים אף דוד דכתיב ולבי חלל בקרבי ואידך צעריה הוא דקא מדבר.

¹³ צ"ע מה התועלת בזה לדעת עתידות הרי אדרבה טוב שלא לידע ולקיים (דברים יח ג) תמים תהיה עם ה' אלקיך, ופרש"י – התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו. (עיין לעיל בקושיות)

⁷ בתולד – שהיא (בתקפת בראי-ו' מחוק בחלקו ונראה שהיא)

בקובץ עובדות ומימרות ממרן החזו"א מפנקס ישועות כהן כתב באות קעה – השארית יעקב שאל את החזו"א אם יש היום רוה"ק, והשיב החזו"א זללה"ה כן, וכך אמר לפעמים אני אומר דבר ויש לי הרגש שכך הוא.

גם עיין תורה מח – והיא בחינת סכה, כמו שכתוב (תהלים קל"ט): "תִּסְכְּנִי בְּבֶטֶן אִמִּי". והיא בחינת כח התפלה מדה שמתפללין בכח, "כל עצמותי תאמרנה" וכו' (תהלים ל"ה). והוא בחינת סכה, כמו שכתוב (איוב י): "בְּגִידִים וְעֵצְמוֹת תִּסּוּכְכֵנִי". כי כח שאדם מכניס בתבוה, הם כ"ח אתון דעבדא דבראשית, שבהם נברא העולם. ועשרה מאמרות שבהם נברא העולם (אבות פרק ה'): מקבלין כח מכ"ח אתון אלו. והדבורים שאדם מדבר בכח, הם עצמן הדבורים של הקדוש ברוך הוא. וזה בחינת (ישעיה נ"א): "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיר", כי הם עצמם דבר ה', והם "כח מעשיו" (תהלים קי"א).